NIEUWSBRIEF

JAARGANG 1 NUMMER 4 september 2013 WWW.GRONINGER-BODEM-BEWEGING.NL

IN DIT NUMMER:

- De onderzoeken van minister Kamp.
- KNMI meet niet alles.
- Bezoek uit Völkersen, Duitsland.
- Leden voor Leden.
- Agenda met een overzicht van onze komende activiteiten.
- Hoe gaat het met de schadeafwikkeling.

Groninger Bodem Beweging

Stationslaan 8

9919 AB Loppersum

06-17268247

info@groninger-bodem-beweging.nl

www.groninger-bodem-beweging.nl

Openingstijden (voorlopig):

Maandagochtend 9:30u-11:30u

Vrijdagmiddag 14:00u-16:30u

VOORWOORD VAN DE VICE-VOORZITTER

Onlangs zijn er weer een viertal rapporten over ons uitgestrooid. We zijn druk bezig deze te bestuderen maar een aantal zaken kunnen we nuchter constateren:

1. Twee onderzoeken zijn uitgevoerd door bedrijven die banden hebben met de SHELL/NAM. Onbegrijpelijk als je vertrouwen wilt winnen.
2. Wat betreft het onderzoek naar de waardedaling: minister Kamp had in juni beloofd dat de lokale makelaars alsnog geraadpleegd zouden worden. Dit is niet gebeurd.
3. De TCBB constateert tal van tekortkomingen in de schadeafhandeling maar heeft als eindconclusie dat de NAM haar best doet. Minister Kamp concludeert op basis van dit rapport dat de schadeafhandeling "adequaat" is.
4. Het 'onderzoek' naar de preventieve maatregelen blijkt niet meer te zijn dat de 'ontwikkeling van een plan van aanpak' en het treffen van maatregelen vindt pas in het derde kwartaal van 2014 plaats. In de brief van de minister naar de Tweede Kamer van 11 februari 2013 is te lezen:

"Volgens de huidige planning zal de NAM in het tweede kwartaal van dit jaar beginnen met de inventarisatie en in het derde kwartaal met versterkingswerkzaamheden."

Dat het moeilijker blijkt dan tevoren ingeschat is begrijpelijk maar een vertraging van een heel jaar is wel erg lang. De minister benoemd de vertraging niet eens. Nog kwalijker is het mogelijke effect van de vertraging op het besluit dat de minister in december van dit jaar zou nemen over de gaswinning. Als op dat moment niet bekend is welke preventieve maatregelen nodig en/of haalbaar zijn, kan de minister dan besluiten? De kans is aanwezig dat de minister met de opeenvolgende onderzoeken haasje over gaat springen: het besluit steeds uitstellen omdat eerst het nog komende onderzoek afgerond moet worden.
Al met al wordt je er moe van. Het lijkt er ook op dat de minister en de NAM zelfs nauwelijks moeite doen om de tekortkomingen in de aanpak van de problemen te verdoezelen. We zullen er een tandje bij moeten zetten anders komt het niet goed.

En dan moet me nog iets van het hart:
De GBB houdt zich niet met schaliegas bezig, dat valt niet onder haar doelstellingen. De minister speelt echter de risico's van de schaliegaswinning uit tegen de risico's van de conventionele winning zoals de aardbevingen in Groningen. In zijn persconferentie stelde hij dat er ook risico's zijn verbonden aan de conventionele winning en dat we die accepteren. Als je maar zorgt dat de risico's onder controle zijn, is schaliegaswinning dus ook acceptabel. Conclusie: de minister vindt nu al, vóór de uitkomst van alle onderzoeken, dat de risico's van de conventionele winning onder controle zijn. Nou ja zeg!

Jelle van der Knoop
Vice-voorzitter GBB

GBB ALS "VERLENGSTUK" VAN HET KNMI?

De Groninger Bodem Beweging heeft in de afgelopen maanden diverse vragen gekregen over de nauwkeurigheid van de metingen van gasbevingen in Groningen en de ontsluiting van deze metingen door het KNMI.

Over de ontsluiting van de metingen kunnen we kort zijn. Al jaren wordt de door het KNMI vrijgegeven bevingslijst enkel gepubliceerd als tekstdocument. Alleen de meest recente bevingen (30 stuks) zijn direct zichtbaar op de website van het KNMI. Om toch onderzoek mogelijk te maken heeft de GBB vorig jaar een systeem ingericht waarmee de gegevens van het KNMI ieder kwartier automatisch worden opgeslagen in een eigen databank. De GBB voert analyses uit op deze data en publiceert de volledige set, zowel in de gasbevingskaart (http://www.groninger-bodem-beweging.nl/index.php/bevingskaart) als in het gasbevingenportaal (http://www.opengis.eu/gasbevingen).

Omdat het KNMI de bevingen niet als één complete set ontsluit, worden de services die geleverd worden door de GBB inmiddels door zowel burgers, media als (overheids)organisaties gebruikt. Het kan echter niet de bedoeling zijn dat een vereniging als de GBB een dergelijke overheidstaak op zich neemt. Inmiddels hebben wij al enige maanden een verzoek lopen bij het KNMI om de complete actuele dataset met gasbevingen voor een ieder te ontsluiten. Helaas hebben wij daar nog geen reactie op mogen ontvangen.

Een goed voorbeeld van onderzoek is de grafiek waaruit blijkt dat er in de nacht significant meer (kleine) aardbevingen zijn dan overdag. We hebben deze conclusie direct voorgelegd aan het KNMI die daarop antwoordde dat de oorzaak hiervan gezocht moet worden in een beperkte detectie capaciteit gedurende de dag. Overdag is er namelijk meer achtergrondruis (zoals vrachtwagens e.d.) dan in de nacht. Als we aannemen dat er in werkelijkheid geen verschil mag zitten tussen het aantal bevingen overdag en in de nacht kunnen we hieruit concluderen dat het werkelijk aantal bevingen beduidend hoger ligt dan het KNMI tot nu toe heeft laten optekenen. De meetcapaciteit zal dus z.s.m. uitgebreid moeten worden.

Tenslotte moet hier ook nog worden vermeld dat wij een vraag bij het KNMI hebben uitstaan voor het verkrijgen van de ruwe meetgegevens van alle gasbevingen. Met deze data kan de GBB zelf ook nader onderzoek verrichten naar de processen die zich afspelen drie kilometer diep.

HET LEUKSTE DORP VAN GRONINGEN

De verkiezing 'Het leukste dorp van Groningen' leverde een heuse strijd op. Het onderdeel 'de zwaarste aardbeving' nodigde uit om met zorgvuldigheid dit thema vorm te geven. Veel dorpen gaven een ludieke wending aan de opdracht op een manier waaruit bleek dat er een grote mate van saamhorigheid onder Groningers bestaat en dat met gevoelens van onveiligheid en het lopen van risico's als gevolg van de gaswinning niet te spotten valt. Heel passend werd het thema in Middelstum met stilte omgeven, en werd in Usquert de gaskraan dicht gedraaid.

In Niekerk, dat buiten het gaswinningsgebied ligt, werd aan de Groninger Bodembeweging een Oscar uitgereikt en solidariteit getoond met de bewoners van het Groninger gaswinningsgebied die schade hebben opgelopen. Zeer geslaagd en de juiste toon treffend, zo presenteerde Niekerk zich. Niekerk werd, vooral door hun uitbeelding van de zwaarste aardbeving, terecht tot het leukste dorp van Groningen verkozen!

DUITSE ZUSTERORGANISATIE OP BEZOEK

Donderdag Een augustus kreeg de GBB bezoek van 6 leden van het Burger-Initiatieve "No-Fräcking Völkersen" uit Duitsland. Völkersen is een plaatsje ten zuidoosten van Bremen. Ook daar wordt gas gewonnen, door RWE en DEA. De term fräcking in de naam van hun comité wil niet zeggen dat het om schaliegas gaat. Net als bij ons gaat het om conventionele gaswinning waar soms fräcking technieken bij worden gebruikt. In Groningen gebeurt dit onder andere in Kiel-Windeweer.

Ook in Völkersen hebben ze last van aardbevingen. De maximale zwaarte tot nu toe is 2,8 op de schaal van Richter. Er is schade aan huizen maar het is tot nu toe moeilijk om daar een vergoeding daar voor te krijgen. Het lijkt er op dat het probleem eerst groot genoeg moet zijn, wil er aandacht komen voor bewoners. Ons bezoek was dan ook nieuwsgierig naar onze ervaring en aanpak.

Ze hebben ook last van een ander probleem dat hier nog niet aan de orde is geweest. Bij het winnen van gas komt water mee naar boven. Dit is verontreinigd doordat er op de winningdiepte giftige benzenen in de grond zitten. Ook wordt er in Duitsland water bij de winning in de grond gepompt om het gas er beter uit te kunnen halen. Dit verontreinigde water wordt - ook in Groningen - afgevangen. In Duitsland wordt dit verontreinigde water direct de grond weer ingepompt. Dit gaat door middel van pijpleidingen die door de grondwaterlaag lopen waar het drinkwater aan wordt onttrokken.

Nu lekt er kennelijk regelmatig veel van dit afvalwater uit de leidingen naar het grondwater. Vorig jaar raakte een gebied van 120 tot 150 hectare zwaar verontreinigd met benzenen en zware metalen. Dit bleek het gevolg van ondeugdelijke lekkende pijpleidingen. Het gebied zal lange tijd ongeschikt zijn voor de landbouw.

In Groningen wordt het afvalwater met een ondergronds pijpleidingennet naar Delfzijl getransporteerd. Daar wordt een deel van het water weer de bodem in gepompt. Het is te hopen dat deze pijpleidingen iets van 60 jaar mee kunnen en dat de kwaliteit regelmatig wordt gecontroleerd. We zullen de NAM hier vragen over stellen.

ACTIVITEITEN AGENDA

- 10 september; bestuursvergadering
- 12 september; RIG, onderzoek waardedaling
- 14 september; Leden voor Leden (LvL)
- 18 september; SMS overleg
- 18 september; GBB-presentatie Beerta

14 september Leden voor Leden

Zaterdag 14 September 2013,

13:00 - 16:00

De eerste LvL-bijeenkomst op ons kantoor. Onder de leden zit veel kennis en ervaring maar ook zijn er veel leden met specifieke vragen of gewoon de behoefte "lotgenoten" te spreken.

Uiteraard zijn er enkele bestuursleden aanwezig maar niet als gespreksleider o.i.d; de bijeenkomst is zeer informeel van opzet en vrij qua inloop.

WAARDEDALING?

ORTEC concludeert in haar onlangs verschenen onderzoeksrapport dat de prijsveranderingen van verkochte woningen in de gemeenten die het meest last hebben van aardbevingen "niet significant afwijken" van die in de gemeenten daarom heen. Er wordt dan vooral gekeken naar veranderingen na de zware beving van 16 augustus 2012. Het onderzoek moest zich beperken tot data tot en met het eerste kwartaal van 2013.

De conclusie suggereert dat er geen sprake is van versterkte waardedaling in het aardbevingsgebied en is in die zin misleidend. Feit is dat het aantal verkochte huizen in de periode na de beving in 2012 zo laag is, dat er überhaupt geen conclusies kunnen worden getrokken. Statistisch geformuleerd: de 'niet-significantie' is geen gevolg van te kleine verschillen maar van het feit dat de aantallen veel te klein zijn om conclusies te kunnen trekken.

Ortec zegt dit met zoveel woorden zelf ook: "Dit (de korte periode van twee kwartalen, GBB) is een korte periode om statistische significantie in verschillen in prijsverandering aan te tonen."

Zo lezen we in het rapport dat er in de gemeente Loppersum in het hele eerste kwartaal van 2013 slechts 2 woningen zijn verkocht, althans die door de NVM zijn geregistreerd. In de gemeente Eemsmond zijn dat er 8.

Je hoeft geen statisticus te zijn om te begrijpen dat er op basis van deze aantallen geen conclusies kunnen worden getrokken. In die zin komt het onderzoek veel te snel.

Er zijn nog twee redenen waarom het onderzoek veel te snel komt:

1. De beving van 16 augustus 2012 had een grote impact, wat inderdaad een trigger kan zijn van een waardedaling. Het rapport van het Staatstoezicht op de Mijnen met de mededeling dat er veel zwaardere bevingen zouden kunnen komen èn de bevingen bij Zandeweer van begin februari hadden echter een nóg zwaardere impact. Dit kunnen we illustreren aan de hand van de ledenontwikkeling van de GBB. Vóór de beving in augustus 2012 had de GBB rond de 243 leden. Tot het moment dat het SodM rapport naar buiten kwam (eind januari 2013) had de GBB 478 leden, een toename van zo'n 225 in vijf maanden. In de vijf maanden ná het SodM rapport steeg dit naar 1166, een toename van zo'n 700. Kortom, ook het eerste kwartaal van 2013 is te vroeg in de tijd om enig effect te kunnen meten.
2. Met elke beving wordt de leefbaarheid in dit gebied en ook de perceptie daarvan bij mensen die buiten het gebied wonen, verder aangetast. Dit zal de neiging om hier een woning te kopen, doen dalen. Aangezien deze bevingen volgens de deskundigen de komende jaren blijven komen, zal het effect op de huizenmarkt in de loop der tijd steeds groter worden.

Het onderzoek zal daarom de komende jaren moeten worden herhaald.

VERLOOPT DE SCHADEPROCEDURE NU ECHT NAAR TEVREDENHEID?

Eén van de onderzoeken van minister Kamp gaat over de schadeprocedure van de NAM (via onze website te downloaden). De TCBB heeft dit onderzoek uitgevoerd en de minister heeft na het lezen van het rapport de conclusie getrokken dat het TCBB de procedure nu adequaat vindt. Wij vinden dat een vreemde conclusie omdat het rapport vol staat met aanbevelingen om de procedure te verbeteren.

Over ieder onderdeel in de procedure heeft de TCBB aanbevelingen gedaan. Deze aanbevelingen zijn over het algemeen van dien aard dat het totale proces niet in orde kàn zijn.

Uiteraard is onze eerste prioriteit veiligheid. Maar een fatsoenlijke schadeprocedure mag niet een ondergeschoven kindje worden. Een snelle mededeling van de minister dat het met de procedure nu wel oké is, is onjuist en misleidend. Pas als de meeste aanbevelingen van de TCBB zijn verwerkt in de procedure gaan we echt de goede kant op!